

Lisa 1

Kuusalu Vallavolikogu 04.11.2020 määrusele nr 13

„Kuusalu valla eelarvestrateegia aastateks 2021-2024“

Kuusalu valla eelarvestrateegia 2021-2024

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus	3
1. Sotsiaalmajanduslik keskkond	4
1.1. Eesti majanduskeskkond	4
1.2. Kuusalu vald.....	5
2. Tulude prognoos.....	6
2.1. Maksutulud.....	6
2.2. Muud tulud	7
3. Kulude prognoos	8
3.1. Põhitegevuse kulud	9
3.2. Investeeringud.....	10
3.3. Finantseerimistegevus.....	12
4. Sõltuvad üksused.....	12
5. Finantsdistsipliin	13
5.1. Tundlikkusanalüüs	14
6. Kokkuvõte.....	17

Sissejuhatus

Kuusalu valla eelarvestrateegia on valla arengukaval tuginev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Kohustus eelarvestrateegia koostamiseks on sätestatud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega, mille alusel koostatakse eelarvestrateegia arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

Saavutamaks eelpool kirjeldatud eesmärki, annab Kuusalu valla eelarvestrateegia ülevaate Eesti majanduskeskkonnast ja valla finantsolukorrast, toob välja põhitegevuse tulude ja kulude prognoosi, investeerimis- ja finantseerimistegevuse, likviidsete varade muutuse, võimalikud riski stsenaariumid ning sätestab finantsdistsipliini tagamise meetmed.

Eelarvestrateegia on kooskõlas Kuusalu valla arengukavaga aastateks 2012-2032. Kuusalu vallavolikogu vaatab eelarvestrateegia üle iga-aastaselt ning kinnitab esitamiseks Rahandusministeeriumile.

1. Sotsiaalmajanduslik keskkond

1.1. Eesti majanduskeskkond

Nii Eesti kui ka teiste maailma riikide majandused on olukorras, millele on ajaloost raske leida pretsedenti. 2020. aastal ei ole järsust majanduslangusest pääsu ühelgi maailma arenenud riigil. ELi majandus kahaneb praeguste prognooside kohaselt u 8% ega jõua veel järgmise aasta lõpuks eelmise aasta tasemele. Majanduse käekäik riigiti sõltub eelkõige sellest, millised olid piirangud majandustegevusele viiruse kiire leviku perioodil kevadsuvel ning kuidas rakendatakse piiranguid edaspidi kuni nakkusohu kontrolli alla saamiseni.

Majanduse edasise käekäigu dikteerib selles kriisis viiruse kontrolli alla saamine, milles ei ole veel täit selgust. Seetõttu on määramatus tuleviku ees seekord eriti suur. Rahandusministeeriumi prognoos lähtub eeldusest, et järgmise aasta jooksul saadakse viiruse levik kontrolli alla.

Prognoosi põhistsenaariumi kohaselt kahaneb Eesti SKP sellel aastal 5,5% ja kasvab järgmisel aastal 4,5 %.

Töötajate sissetulekute langus palgatulust piirdub 2020. aastal 4%ga tänu töötasu hüvitisele. 2021. aastal väheneb hõive veelgi, keskmise palga kasv peatub ning töötus tõuseb aastakeskmisena 8%ni. Sissetulekud palgast ja sotsiaalsiiretest jäävad 2020. aastal vaid veidi eelnevale aastale alla, kuna keskmise pensioni kasv oli kevadel 11%. Sissetulekute kasv jääb 2021. aastal ilmselt marginaalseks, kuna pole ette näha ei palgatulu ega pensionide olulist suurenemist.

Eratarbimise viivad 2020. aastal 5% langusesse lisaks vähenevatele sissetulekutele ka eriolukorra aegsed tarbimispiirangud ning ebakindluse tõttu suurenev säästmine.

Kriisi tõttu on eelmise aastaga võrreldes oodata maksutulude 5% langust, mis mõjutab kõiki valitsussektori tasandeid.

Majanduslangus oli esimesel poolaastal kevadel oodatust aeglasem, ulatudes 3,9%ni. Majanduslanguse põhi peaks jääma III kvartalisse. Majanduskasvu taastumist on oodata tuleva aasta kevadel koos nõudluse suurenemisega.

Rahandusministeeriumi 2020. aasta suveprognosis	2019	2020	2021	2022	2023	2024
SKP reaalkasv, %	5,0	-5,5	4,5	3,5	3,0	2,3
SKP nominaalkasv, %	8,4	-5,6	6,4	6,0	5,8	4,6
Kaupade ja teenuste eksport	6,2	-8,5	5,8	4,5	3,2	3,0
Tarbijahinnaindeksi muutus, %	2,3	-0,2	1,4	2,2	2,1	1,9
Keskmine palk, eurot	1 407	1 422	1 428	1 493	1 565	1 626
Keskmise palga reaalkasv, %	5,1	1,3	-0,9	2,3	2,6	2,0
Keskmise palga nominaalkasv, %	7,5	1,1	0,4	4,5	4,8	3,9
Tööhõive kasv, %	1,0	-2,9	-0,3	0,8	0,8	0,7
Töötuse määr, %	4,4	7,5	8,0	7,3	6,6	5,9
Valitsussektori struktuurne eelarvepositsioon, % SKPst*	-2,7	-5,7	-5,9	-4,9	-3,3	-2,0
Valitsussektori võlakoormus, % SKPst*	8,4	18,2	24	27,4	29,6	31,3

* enne 2021. aasta eelarve arutelu tehtud otsuste põhjal

1.2. Kuusalu vald

2020.a alguses elas Kuusalu vallas 6464 elanikku.

Valla paiknemine Tallinna linna lähiümbruses on olnud toeks valla perspektiivsel kasvul. Lisaks eelpool toodule on toetanud valla arengut aktiivne turundustegevus.

Majanduskriisi tingimustes ei ole oluliseks muutunud valdkondade kasv vaid nende säilitamine olemasoleval tasemel.

Järgnevate aastate kõige olulisemad eesmärgid:

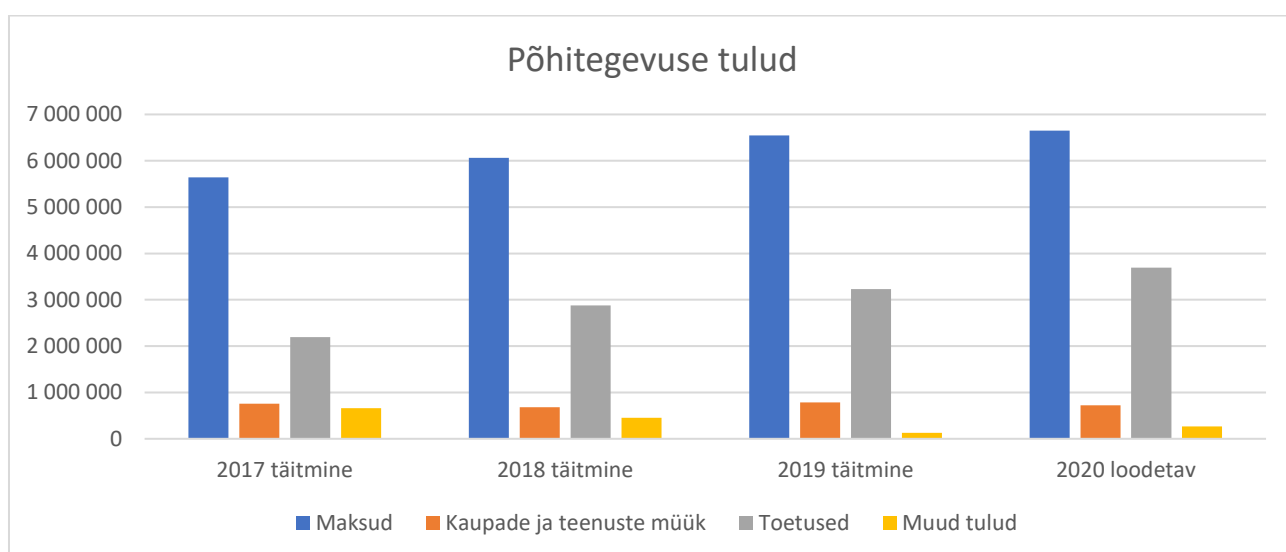
1. Elanikonnale tarvilike avalike teenuste tagamiseks oluliste investeeringute teostamine, suurendades vajadusel võlakoormust.
2. Kvalifitseeritud töötajate palgataseme säilitamine.
3. Majandamiskulude kontrolli all hoidmine.
4. Välisvahendite maksimaalne kaasamine tegevuste ja investeeringute finantseerimiseks.

2. Tulude prognoos

Kuusalu valla tulubaas on viimastel aastatel püsinud tululiikide jaotuse lõikes stabiilsena. Valdava osa tuludest on moodustanud maksutulud sealjuures füüsilise isiku tulumaks ning maamaks – kokku üle 60%. Maksutuludest suuruselt järgmise osakaaluga tululiigiks on olnud saadavad toetused jooksvateks kuludeks, mis moodustasid ca 30 % tulubaasist. Tulud kaupade ja teenuste müügist (omatulud) on moodustanud 6-8% põhitegevuse tuludest. Muude tulude (kaevandamistasu ja vee erikasutustasu) osakaal on sõltuvalt aastast olnud väga kõikumine (1-7%).

Majanduskriisi tingimustes on 2020. aasta loodetava laekumise osas tululiikide proportsioonid veidi muutunud. Maksutulude osakaal on vähenenud (alla 60%) ja saadavate toetuste osakaal on suurenenud (ligi 33%).

Tekkepõhised tulud	2017 täitmine	2018 täitmine	2019 täitmine	2020 loodetav
Maksud	5 640 343	6 060 062	6 546 571	6 650 000
Kaupade ja teenuste müük	755 500	683 360	788 458	720 000
Toetused	2 196 796	2 879 053	3 230 450	3 694 956
Muud tulud	660 566	457 110	132 015	265 000
	9 253 205	10 079 585	10 697 494	11 329 956

2.1. Maksutulud

Tulumaksu prognoos põhineb Rahandusministeeriumi suvises majandusprognoosis välja töötatud majanduskeskkonda iseloomustavatel arvnäitajatel.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Maksumaksjate keskmine arv	3 227	3 230	3 210	3 215	3 220	3225
Maksumaksjate arvu muutus		0,09%	-0,93%	0,47%	0,16%	0,16%
Kuu keskmine sissetulek	1 328	1 350	1 355	1 418	1 487	1 545
Väljamaksed füüsilistele isikutele	51 425 472	52 326 000	52 194 600	54 706 440	57 457 680	59 791 500
Sissetuleku kasv		1,66%	0,37%	4,65%	4,87%	3,90%
Tulumaksu laekumine	6 192 502	6 300 000	6 250 000	6 500 000	6 800 000	7 100 000
Tulumaksu laekumise kasv		1,74%	-1,59%	4,84%	4,62%	4,41%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,93%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%

Prognoosimisel arvestatud:

- Võrreldes Eesti keskmisega on Kuusalu valla maksumaksjate kuu sissetulek mõni % madalam
- Riigi poolt eraldatakse kohalikele omavalitsustele üksikisiku brutotulust 2018 a. 11,86%, 2019. aastal 11,93% ning alates 2020 aastast 11,96%.

Eeldustest tulenevalt on kavandatud valla tulumaks laekumise prognoos:

- 2021 tulumaksu laekumine jääb 2019. aasta ja 2020. aasta laekumiste vahele
- 2022- 2024 hakkab tulumaksu laekumise kasv taastuma.

Alates 2018. aastast laekub ka tulumaks hoiustelt (tabelis ei prognoosita).

Maamaksu osas ei ole käesolevas strateegias maamaksumäärade tõusu planeeritud.

2.2. Muud tulud

Tulud kaupade ja teenuste müügist püsivad 2021-2024 samal tasemel.

Tasandusfondist saadav toetus on arvestatud samale tasemele 2020 aastaga.

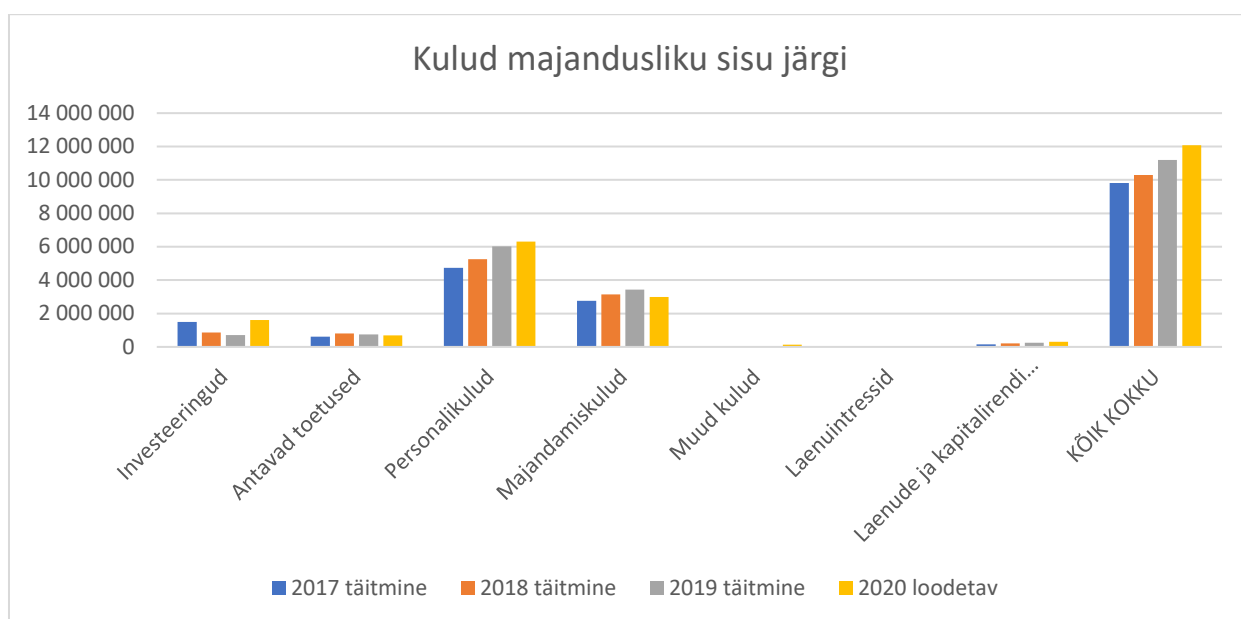
Toetusfond on jäetud samale tasemel 2020 aastaga ning kuulub korrigeerimisele koos riigi poolt rahastatavate õpetajate palkade muutumisega.

Muude tegevustulude puhul on tegemist põhiliselt kaevandamisega. 2019. aastal laekus kaevandamisega ainult veidi üle 100 000 euro. 2020. aastal on kaevandamisega laekumine stabiliseerunud ja loodame selle suurenemist 2021 aastal ja edaspidi püsivust samal tasemel.

	2019 täitmine	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	10 697 494	11 329 956	10 905 085	11 155 085	11 465 085	11 634 085
Maksutulud	6 546 571	6 650 000	6 550 000	6 850 000	7 150 000	7 450 000
sh tulumaks	6 192 502	6 300 000	6 250 000	6 500 000	6 800 000	7 100 000
sh maamaks	354 069	350 000	350 000	350 000	350 000	350 000
sh muud maksutulud	0	0				
Tulud kaupade ja teenuste müügist	788 458	720 000	760 000	760 000	770 000	780 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 230 450	3 694 956	3 245 085	3 245 085	3 245 085	3 104 085
sh tasandusfond	139 573	388 306	388 306	388 306	388 306	388 306
sh toetusfond	2 660 530	3 131 650	2 705 779	2 705 779	2 705 779	2 705 779
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	430 347	175 000	151 000	151 000	151 000	10 000
Muud tegevustulud	132 015	265 000	300 000	300 000	300 000	300 000

3. Kulude prognoos

Kulud majandusliku sisu järgi	2017 täitmine	2018 täitmine	2019 täitmine	2020 loodetav
Investeeringud	1 486 527	853 399	708 279	1 608 076
Antavad toetused	622 026	802 142	747 306	681 847
Personalikulud	4 733 903	5 247 889	6 015 324	6 300 000
Majandamiskulud	2 760 870	3 141 853	3 437 011	3 000 000
Muud kulud	25 162	7 681	12 472	135 172
Laenuintressid	25 304	31 175	32 766	45 000
Laenude ja kapitalirendi tagasimaksmine	159 736	212 671	252 253	300 000
KÕIK KOKKU	9 813 528	10 296 810	11 205 411	12 070 095

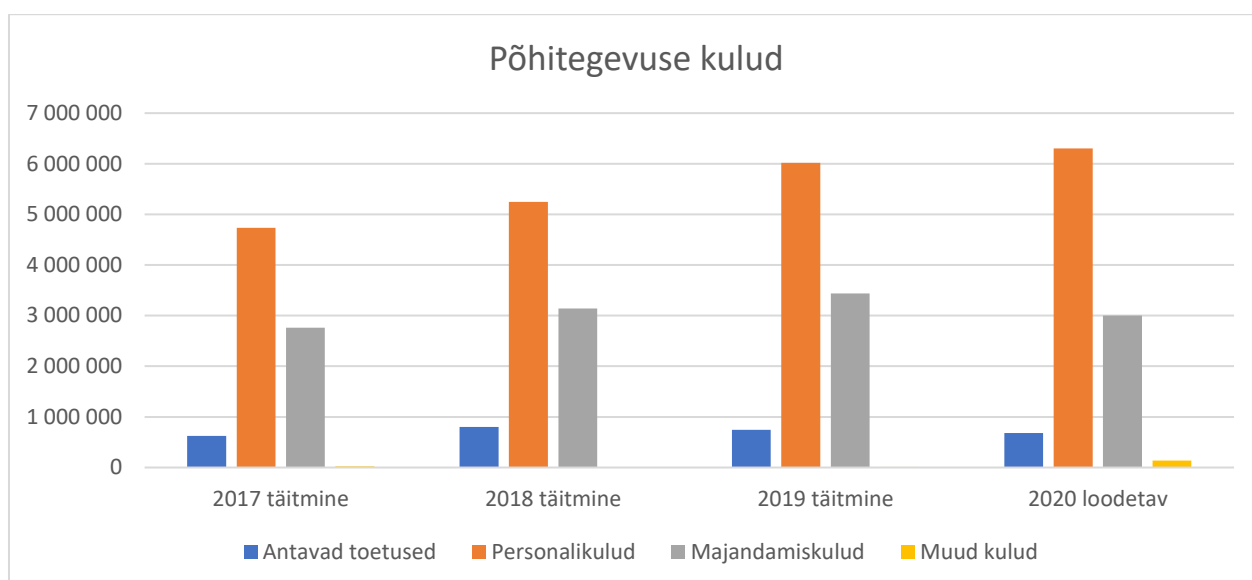

3.1. Põhitegevuse kulud

Personalikulud on kasvanud igal aastal: 2018. aastal 11%, 2019. aastal 15% ja 2020. aastal 5%.

Majandamiskulude kasv on olnud aeglasem. 2020. aasta loodetava all on planeeritud mõningane majandamiskulude kokkuhoid kevadise eriolukorra tõttu. Samuti ei ole 2020. aasta eelarves arvestatud laekunud ühekordseid sihtotstarbelisi toetusi (loodetavalt lülitatakse eelarvesse 2020. aasta III lisaelarvega).

Tekkepõhised kulud	2017 täitmine	2018 täitmine	2019 täitmine	2020 loodetav
Antavad toetused	622 026	802 142	747 306	681 847
Personalikulud	4 733 903	5 247 889	6 015 324	6 300 000
Majandamiskulud	2 760 870	3 141 853	3 437 011	3 000 000
Muud kulud	25 162	7 681	12 472	135 172
	8 141 961	9 199 565	10 212 113	10 117 019

	2019 täitmine	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	10 212 114	10 117 019	10 300 000	10 330 000	10 360 000	10 430 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	747 306	681 847	760 000	770 000	780 000	780 000
Muud tegevuskulud	9 464 808	9 435 172	9 540 000	9 560 000	9 580 000	9 650 000
sh personalikulud	6 015 324	6 300 000	6 340 000	6 360 000	6 380 000	6 400 000
sh majandamiskulud	3 437 011	3 000 000	3 100 000	3 150 000	3 150 000	3 200 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	10 397	23 942	18 633	13 195	13 198	100
sh muud kulud	12 472	135 172	100 000	50 000	50 000	50 000

3.2. Investeeringud

Kuusalu vald kasutab investeeringute teostamiseks kolme allikat:

- omavahendid
- finantseerimistehingud
- sihtfinantseeringud

	2019 täitmine	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Investeeringustegevus kokku	-398 273	-791 076	-4 670 000	-800 000	-840 000	-420 000
Põhivara müük (+)	39 490	0	20 000			
Põhivara soetus (-)	-613 736	-1 403 976	-5 370 000	-680 000	-720 000	-300 000
sh projektide omaosalus	-310 455	-611 976	-4 580 000	-680 000	-720 000	-300 000

Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	303 281	862 000	810 000	20 000	20 000	20 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-94 543	-127 100	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	-77 000				
Finantskulud (-)	-32 766	-45 000	-90 000	-100 000	-100 000	-100 000

Investeeringud nimeliselt:

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
04 Üldplaneering	30 000	30 000	30 000	20 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000	30 000	30 000	20 000	
04 Teed	372 194	150 000	150 000	200 000	300 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	50 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	322 194	150 000	150 000	200 000	300 000
04 Salmistu sadam	0	1 690 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		790 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		900 000	0	0	
06 Veemajandus	57 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	57 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0				
06 Tänavavalgustus	190 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	170 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000				
07 Kuusalu Tervisekeskus	32 090	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	24 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	8 090				
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	69 992	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	69 992				
09 Haridus	115 700	3 500 000	500 000	500 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	99 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	16 700	3 500 000	500 000	500 000	
10 Sotsiaalmaja	537 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	392 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	145 000				
KÕIK KOKKU	1 403 976	5 370 000	680 000	720 000	300 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	792 000	790 000	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	611 976	4 580 000	680 000	720 000	300 000

Tähtsamad investeeringud aastatel 2020 – 2024 on kooskõlas järgmiste arengukavadega:

- Salmistu sadam – Kuusalu valla arengukava 2012-2032
- Teede ja tänavavalgustuse investeeringud – Kuusalu valla teede arengukava 2016-2025
- Kuusalu Keskkooli laiendamine – Kuusalu valla haridusvaldkonna arengukava 2015-2020
- Sotsiaalmaja ja Hooldekodu (pansionaat) – Kuusalu valla arengukava 2012-2032 ja Kuusalu valla sotsiaalvaldkonna arengukava 2014-2020

Eelarvestrateegias nimetatata väiksemaid investeeringuid ja projektide omaosalusi saab vajadusel finantseerida likviidsete varade aasta lõpu jäägi arvelt.

3.3. Finantseerimistegevus

Perioodil 2021-2024 võetavad laenud on arvestatud 1,19% intressiga ja tagasimaksetähtajaga 20 aastat.

	2019 täitmine	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Finantseerimistegevus	-252 253	-300 000	4 050 000	-100 000	-500 000	-500 000
Kohustiste võtmine (+)	0	0	4 500 000	400 000		
Kohustiste tasumine (-)	-252 253	-300 000	-450 000	-500 000	-500 000	-500 000

4. Sõltuvad üksused

Kuusalu Vallavalitsuse tütarettevõtteks on OÜ Kuusalu Soojus. Kuusalu Soojus OÜ loodi 1998. aastal. Põhitegevusalaks on soojusenergia tootmine ja müük. Kuusalu Vallavalitsus omab Kuusalu Soojus OÜ 100% osalust ning osaluse suuruseks on 215 389 eurot. Kuusalu Soojus OÜ konsolideeritakse rida-realt ning kajastatakse emaettevõtte bilansis tuletatud soetusmaksumuses.

Kuusalu Vallavalitsuse sidusettevõtte on OÜ Sõnumitooja. OÜ Sõnumitooja asutati 09.09.1994. Põhitegevusala on ajalehe Sõnumitooja kirjastamine. Kuusalu Vallavalitsus omab OÜ-s Sõnumitooja 33,3% osalust võrdselt teiste omavalitsusüksustega – Anija ja Raasiku vallaga. Kõigi omavalitsuste osaluse suuruseks on 3 764 eurot. Kuusalu Vallavalitsus kajastab OÜ-d Sõnumitooja sidusettevõttena.

Kuusalu Vallavalitsusel puuduvad sõltuvad üksused.

5. Finantsdistsipliin

Kuusalu vald on oma arengu kavandamisel ja elluviimisel lähtunud kestlikkuse printsiibist. Teostatud investeeringud ja võetud kohustused on säilitanud vallale piisava maksevõime sealjuures olemasolevate teenuste osutamiseks senises mahus. Kuusalu vallavalitsusel on võimalik planeerida täiendavaid investeeringuid laenuvahendite abil enne Rahandusministeeriumi kehtestatud piiri saavutamist.

Finantsdistsipliini tagamiseks sätestab kohaliku omavalitsuse finantsjuhtimise seadus finantsdistsipliini tagamise meetmed. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsdistsipliini tagamise meetmed on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakooormuse ülemmäärast.

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Põhitegevuse tulemi väärtus ei tohi olla aruandeaasta lõpu seisuga väiksem kui null ja arvatud juhul kui sellele eelnenud aasta põhitegevuse tulem oli suurem kui null.

Netovõlakooormus on võlakohustuste suuruse ja likviidsete varade kogusumma vahe. Netovõlakooormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakooormus olla kuni 60% põhitegevuse tuludest. Eriolukorras lähtuvalt on 2020-2021 netovõlakooormuse ülempiir 80% põhitegevuse tuludest.

Kuusalu valla põhitegevuse tulem on igal aastal kindlalt positiivne ning kasvab 2024 aastaks 1,2 miljonini. Põhitegevuse tulem on ebapiisav kogu investeerimistegevuse finantseerimiseks ning puudu jääv osa tuleb katta laenudega.

	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	11 329 956	10 905 085	11 155 085	11 465 085	11 634 085
Põhitegevuse kulud kokku	10 117 019	10 300 000	10 330 000	10 360 000	10 430 000
Põhitegevustulem	1 212 937	605 085	825 085	1 105 085	1 204 085
Investeerimistegevus kokku	-791 076	-4 670 000	-800 000	-840 000	-420 000
Eelarve tulem	421 861	-4 064 915	25 085	265 085	784 085
Finantseerimistegevus	-300 000	4 050 000	-100 000	-500 000	-500 000

Likviidsete varade muutus	121 861	-14 915	-74 915	-234 915	284 085
Likviidsete varade suunamata jääk	817 779	802 864	727 949	493 034	777 119
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	3 355 968	7 387 335	7 274 140	6 760 942	6 260 842
Netovõlakoormus (eurodes)	2 536 189	6 584 471	6 546 191	6 267 908	5 483 723
Netovõlakoormus (%)	22,4%	60,4%	58,7%	54,7%	47,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eur)	11 329 956	8 724 068	6 693 051	6 879 051	7 225 110
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	60,0%	60,0%	62,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 791 767	2 139 597	146 860	611 143	1 741 387

5.1 Tundlikkusanalüüs

Kuusalu valla eelarvestrateegia on koostatud konservatiivsuse printsiibist lähtuvalt. Kuna teatud tõenäosusega võivad ilmnedä sündmused, mis parandavad või halvendavad kohaliku omavalitsuse finantspositsiooni baas-stsenaariumiga võrreldes.

Tundlikkusanalüüsi eesmärk on anda ülevaade võimalike riskistsenaariumite realiseerumise korral kulude vähendamise vajalikust mahust. Baas-stsenaarium on koostatud eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal. Tundlikus analüüs näitab, et isegi mõne protsendine muutus tuludes või kuludes mõjutab oluliselt eelarve võimalusi. Järgnevates tabelites on toodud põhinäitajad baas-stsenaariumi ja nelja erineva riskistsenaariumi korral, milleks on:

- sissetulekud kasvavad oodatust 2% protsendi võrra vähem.
- personalikulude kasv on oodatust 5% suurem
- põhitegevuse kulude kasv on oodatust 5% suurem
- laenuintressid kujunevad oodatust 100% võrra suuемaks

Tabel 1. **Baas-stsenaarium:** Eelarvestrateegia olemasoleva versiooni põhjal

Baas-stsenaarium	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	11 329 956	10 905 085	11 155 085	11 465 085	11 634 085
Põhitegevuse kulud kokku	10 117 019	10 300 000	10 330 000	10 360 000	10 430 000
Põhitegevustulem	1 212 937	605 085	825 085	1 105 085	1 204 085
Investeeringustegevus kokku	-791 076	-4 670 000	-800 000	-840 000	-420 000

Eelarve tulem	421 861	-4 064 915	25 085	265 085	784 085
Finantseerimistegevus	-300 000	4 050 000	-100 000	-500 000	-500 000
Likviidsete varade muutus	121 861	-14 915	-74 915	-234 915	284 085
Likviidsete varade suunamata jääk	817 779	802 864	727 949	493 034	777 119
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	3 355 968	7 387 335	7 274 140	6 760 942	6 260 842
Netovõlakoormus (eurodes)	2 536 189	6 584 471	6 546 191	6 267 908	5 483 723
Netovõlakoormus (%)	22,4%	60,4%	58,7%	54,7%	47,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eur)	11 329 956	8 724 068	6 693 051	6 879 051	7 225 110
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	60,0%	60,0%	62,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 791 767	2 139 597	146 860	611 143	1 741 387

Muudetav väärtus - **rohelisega**

Muutuvad näitajad lubatud piirides - **halliga**

Muutuvad näitajad kriitilises seisus - **kollasega**

Tabel 2. **Riskistsenaarium 1:** Sissetulekud kasvavad oodatust 2% protsendi võrra vähem

Sissetulekud 2% vähem	2020 eeldatav täitmise	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	11 329 956	10 686 983	10 931 983	11 235 783	11 401 403
Põhitegevuse kulud kokku	10 117 019	10 300 000	10 330 000	10 360 000	10 430 000
Põhitegevustulem	1 212 937	386 983	601 983	875 783	971 403
Investeeringustegevus kokku	-791 076	-4 670 000	-800 000	-840 000	-420 000
Eelarve tulem	421 861	-4 283 017	-198 017	35 783	551 403
Finantseerimistegevus	-300 000	4 050 000	-100 000	-500 000	-500 000
Likviidsete varade muutus	121 861	-233 017	-298 017	-464 217	51 403
Likviidsete varade suunamata jääk	817 779	584 762	286 746	-177 471	-126 068
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	3 355 968	7 387 335	7 274 140	6 760 942	6 260 842
Netovõlakoormus (eurodes)	2 536 189	6 802 573	6 987 394	6 938 413	6 386 910
Netovõlakoormus (%)	22,4%	63,7%	63,9%	61,8%	56,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eur)	11 329 956	8 549 587	6 559 190	6 741 470	6 840 842
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	60,0%	60,0%	62,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 791 767	1 162 252	-714 950	-19 472	580 000

Tabel 3. **Riskistsenaarium 2:** Personalikulude kasv on oodatust 5% suurem

Personalikulude kasv 5%	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	11 329 956	10 905 085	11 155 085	11 465 085	11 634 085
Põhitegevuse kulud kokku	10 117 019	10 617 000	10 648 000	10 679 000	10 750 000
Põhitegevustulem	1 212 937	288 085	507 085	786 085	884 085
Investeeringustegevus kokku	-791 076	-4 670 000	-800 000	-840 000	-420 000
Eelarve tulem	421 861	-4 381 915	-292 915	-53 915	464 085
Finantseerimistegevus	-300 000	4 050 000	-100 000	-500 000	-500 000
Likviidsete varade muutus	121 861	-331 915	-392 915	-553 915	-35 915
Likviidsete varade suunamata jääk	817 779	485 864	92 949	-460 966	-496 881
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	3 355 968	7 387 335	7 274 140	6 760 942	6 260 842
Netovõlakoormus (eurodes)	2 536 189	6 901 471	7 181 191	7 221 908	6 757 723
Netovõlakoormus (%)	22,4%	63,3%	64,4%	63,0%	58,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eur)	11 329 956	8 724 068	6 693 051	6 879 051	7 225 110
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	60,0%	60,0%	62,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 791 767	1 822 597	-488 140	-342 857	467 387

Tabel 4. **Riskistsenaarium 3:** Põhitegevuse kulude kasv on oodatust 5% suurem

Põhitegevuse kulude kasv 2%	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	11 329 956	10 905 085	11 155 085	11 465 085	11 634 085
Põhitegevuse kulud kokku	10 117 019	10 815 000	10 846 500	10 878 000	10 951 500
Põhitegevustulem	1 212 937	90 085	308 585	587 085	682 585
Investeeringustegevus kokku	-791 076	-4 670 000	-800 000	-840 000	-420 000
Eelarve tulem	421 861	-4 579 915	-491 415	-252 915	262 585
Finantseerimistegevus	-300 000	4 050 000	-100 000	-500 000	-500 000
Likviidsete varade muutus	121 861	-529 915	-591 415	-752 915	-237 415
Likviidsete varade suunamata jääk	817 779	287 864	-303 551	-1 056 466	-1 293 881
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	3 355 968	7 387 335	7 274 140	6 760 942	6 260 842

Netovõlakoormus (eurodes)	2 536 189	7 099 471	7 577 691	7 817 408	7 554 723
Netovõlakoormus (%)	22,4%	65,1%	67,9%	68,2%	64,9%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eur)	11 329 956	8 724 068	6 693 051	6 879 051	7 225 110
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	60,0%	60,0%	62,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 791 767	1 624 597	-884 640	-938 357	-329 613

Tabel 5. **Riskitsenaarium 4:** laenuintressid kujunevad oodatust 100% võrra suuremaks

Laenuintresside kasv 100%	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	11 329 956	10 905 085	11 155 085	11 465 085	11 634 085
Põhitegevuse kulud kokku	10 117 019	10 300 000	10 330 000	10 360 000	10 430 000
Põhitegevustulem	1 212 937	605 085	825 085	1 105 085	1 204 085
Investeeringustegevus kokku	-791 076	-4 760 000	-900 000	-940 000	-520 000
Eelarve tulem	421 861	-4 154 915	-74 915	165 085	684 085
Finantseerimistegevus	-300 000	4 050 000	-100 000	-500 000	-500 000
Likviidsete varade muutus	121 861	-104 915	-174 915	-334 915	184 085
Likviidsete varade suunamata jääk	817 779	712 864	537 949	203 034	387 119
Võlakohustused aasta lõpu seisuga	3 355 968	7 387 335	7 274 140	6 760 942	6 260 842
Netovõlakoormus (eurodes)	2 536 189	6 674 471	6 736 191	6 557 908	5 873 723
Netovõlakoormus (%)	22,4%	61,2%	60,4%	57,2%	50,5%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eur)	11 329 956	8 724 068	6 693 051	6 879 051	7 225 110
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	80,0%	60,0%	60,0%	62,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	8 791 767	2 049 597	-43 140	321 143	1 351 387

6. Kokkuvõte

Eelarvestrateegias on antud ülevaade Kuusalu valla eelarve tuludest, kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest aastatel 2019-2020 ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarvestrateegia on struktureeritud vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Käesoleva eelarvestrateegiaga suudab Kuusalu vald täita finantsdistsipliini tingimusi vastavalt Rahandusministeeriumi kehtestatud normatiividele. Kuusalu vald on finantssituatsioonis, mis võimaldab teha järgneval neljal aastal valla arenguks vajalikke investeeringuid ja pakkuda teenuseid. Kuusalu vald on tundlik väliskeskkonnast tulenevatele mõjuteguritele, eelkõige eelarvetulude võimalikule vähenemisele.